

Innovaatiotoiminta 2008

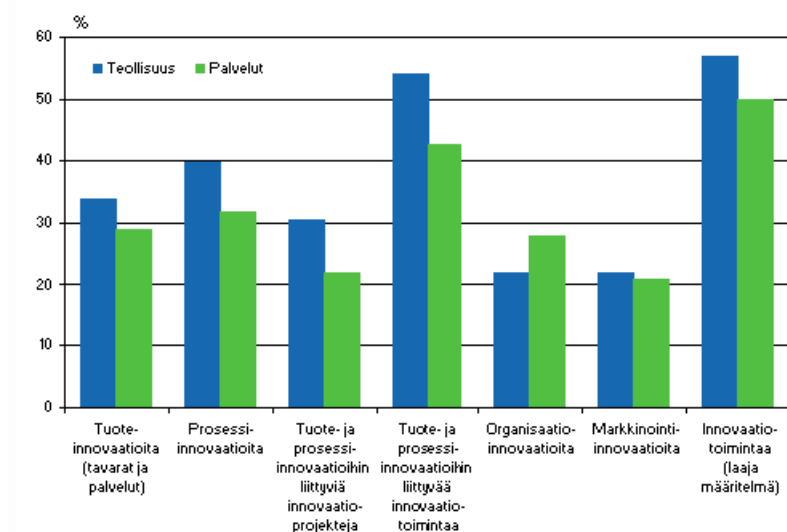
Innovaatioita ja innovaatioihin tähtäävää toimintaa noin joka toisella yrityksellä vuosina 2006–2008

Vuosina 2006–2008 vajaa puolet, 48 prosenttia, vähintään kymmenen henkilöä työllistävistä yrityksistä harjoitti tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa. Kuten aiemminkin, tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvä innovaatiotoiminta oli yleisempää teollisuudessa kuin palveluissa; teollisuudessa innovaatiotoimintaa harjoittaneiden yritysten osuus oli 54 prosenttia ja palveluissa 43 prosenttia. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tekemään tutkimukseen yritysten innovaatiotoiminnasta.

Valtaosa innovaatiotoimintaa harjoittaneista, 45 prosenttia kaikista yrityksistä, ilmoitti myös tuote- tai prosessi-innovaatioista. Teollisuudessa toimivista yrityksistä 34 prosenttia oli tuonut tuote-innovaatioita markkinoille vuosina 2006–2008, palveluissa vastaava osuus oli 29 prosenttia. Prosessi-innovaatioita käyttöönottaneiden osuus oli 40 prosenttia teollisuudessa ja 32 prosenttia palveluissa.

Innovaatiotoiminta sekä innovaatioiden käyttöönotto oli teollisuuden toimialoista yleisintä kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden (ml. lääkeaineet ja lääkkeet) valmistuksessa ja tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistuksessa. Tarkastelluista palvelutoimialoista tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvä innovaatiotoiminta oli yleisintä tietotekniikkapalveluissa (ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta) ja televiestinnässä.

Innovaatiotoiminnan yleisyys teollisuudessa ja palveluissa 2006–2008, osuus yrityksistä

Yritysten innovaatiotoimintaa luotaava innovaatiotutkimus kattaa tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvän innovaatiotoiminnan ohella myös markkinointi- ja organisaatioinnovaatiot.

Vuosina 2006–2008 kaikkiaan kolmannes yrityksistä ilmoitti ottaneensa käyttöön markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita. Innovaatioiden käyttöönotto oli hieman yleisempää palveluissa, 35 prosenttia yrityksistä, kuin teollisuudessa, 32 prosenttia yrityksistä. Yrityksistä joka neljäs ilmoitti organisaatioinnovaatioista, markkinointi-innovaatioita ilmoitti tehneensä reilu viidennes, 22 prosenttia, yrityksistä.

Ottaen tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvän innovaatiotoiminnan lisäksi huomioon myös markkinointi- ja organisaatioinnovaatiot, innovaatiotoimintaa oli vuosina 2006–2008 kaikkiaan 54 prosentilla yrityksistä. Teollisuudessa innovaatiotoimintaa oli lähes kuudella kymmenestä yrityksestä, palvelutoimialoilla puolella yrityksistä.

Tutkimus kattoi vähintään kymmenen henkilöä työllistävät yritykset teollisuudessa (ml. kaivostoiminta ja louhinta sekä sähkö-, kaasu-, ja lämpöhuolto ja vesi- ja jätehuolto) ja eräillä palvelualoilla. Tutkimuksen kohdejoukko kattaa noin 8 500 yritystä; noin 4 200 yritystä teollisuudessa ja 4 300 yritystä ko. palvelutoimialoilla.

Sisälllys

Taulukot

Taulukko 1. Innovaatiotoiminnan yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä.....	4
Taulukko 2. Innovaatiotoiminnan yleisyys toimialan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä.....	5
Taulukko 3. Tuoteinnovaatioiden (tavara- ja palveluinnovaatiot) yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä.....	6
Taulukko 4. Prosessi-innovaatioiden yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä.....	6
Taulukko 5. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä.....	7
Taulukko 6. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys toimialan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä.....	8
Taulukko 7. Organisaatioinnovaatioiden yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä.....	9
Taulukko 8. Markkinointi-innovaatioiden yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä.....	9
Laatuseloste: Innovaatiotoiminta 2008.....	10

Taulukot

Taulukko 1. Innovaatiotoiminnan yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä

	Tuote- innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Prosessi- innovaatioita	Tuote- tai prosessi- innovaatioita	Innovaatio- projekteja	Innovaatio- toimintaa	Kaikkia osatekijöitä
	%	%	%	%	%	%
Yhteensä	31	36	45	26	48	14
Teollisuus yhteensä¹	34	40	50	31	54	16
10 - 19	23	33	40	19	43	10
20 - 49	33	39	50	32	54	15
50 - 99	39	41	54	32	60	14
100 - 249	50	51	63	42	68	26
250 - 499	66	64	80	70	86	44
500 -	82	73	91	85	96	63
Palvelut yhteensä	29	32	39	22	43	13
10 - 19	22	25	32	19	36	10
20 - 49	36	39	46	21	48	15
50 - 99	26	26	35	20	40	6
100 - 249	44	48	59	35	62	21
250 - 499	40	44	51	38	54	28
500 -	58	56	66	57	69	43

1) Sisältää myös kaivostoiminnan ja louhinnan (05–09) sekä sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollon ja jäähdytysliiketoiminnan (35), vesihuollon, viemäri- ja jätevesihuollon sekä jätehuollon ja muun ympäristön puhtaanapidon (36–39).

Taulukko 2. Innovaatiotoiminnan yleisyys toimialan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä

	TOL 2008	Tuote- innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Prosessi- innovaatioita	Tuote- tai prosessi- innovaatioita	Innovaatio- projekteja	Innovaatio- toimintaa	Kaikkia osatekijöitä
		%	%	%	%	%	%
Yhteensä		31	36	45	26	48	14
Teollisuus yhteensä		34	40	50	31	54	16
Kaivostoiminta ja louhinta	05-09	9	12	14	4	14	4
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	10-11	50	50	60	27	60	24
Tekstiilien valmistus	13	45	28	55	39	58	3
Vaatteiden valmistus	14	54	22	56	18	56	9
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	15	28	24	42	15	42	10
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	16	21	27	33	18	39	8
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	17	39	44	56	28	60	19
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	18	21	34	37	18	40	9
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus ¹	19-21	58	56	75	71	86	33
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	22	48	53	64	54	73	27
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	23	27	29	34	21	36	14
Metallien jalostus	24	27	51	52	43	58	25
Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	25	23	45	51	22	54	9
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	26	61	53	75	55	79	34
Sähkölaitteiden valmistus	27	47	44	56	46	57	32
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	28	47	39	57	50	63	25
Moottoriajoneuvojen, perä- ja puoliperävaunujen valmistus	29	44	35	55	29	57	17
Muiden kulkuneuvojen valmistus	30	35	38	47	46	58	20
Huonekalujen valmistus	31	38	32	49	19	53	8
Muu valmistus	32	55	56	63	44	67	30
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	33	15	32	35	19	39	8
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	35	7	27	30	22	38	3
Veden otto, puhdistus ja jakelu	36	7	19	21	13	23	5
Viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ²	37-39	28	44	55	20	55	7
Palvelut yhteensä		29	32	39	22	43	13
Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvot ja -pyörät)	46	35	36	45	19	47	12
Kuljetus ja varastointi	49-52	10	19	20	11	23	5
Posti- ja kuriiritoiminta	53	7	18	18	16	21	7
Kustannustoiminta	58	31	32	41	24	44	11
Televiestintä	61	62	53	62	62	70	49
Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	62	60	46	69	48	75	25
Tietopalvelutoiminta	63	34	39	44	22	44	17
Rahoituspalvelut	64	29	34	41	21	44	11
Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutus toiminta	65	33	28	40	36	43	14
Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	66	39	37	50	14	50	13
Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	71	28	36	42	29	49	19

1) Sisältää myös kocsin ja jalostettujen öljytuotteiden sekä lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistuksen.

2) Sisältää jätteen keruun, käsittelyn ja loppusijoituksen sekä materiaalien kierrätyksen ja maaperän ja vesistöjen kunnostuksen sekä muut ympäristöhuoltopalvelut.

Taulukko 3. Tuoteinnovaatioiden (tavara- ja palveluinnovaatiot) yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä

	Tuote- innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Tavara- innovaatioita	Palvelu- innovaatioita
	%	%	%
Yhteensä	31	23	18
Teollisuus yhteensä¹	34	30	14
10 - 19	23	19	12
20 - 49	33	30	12
50 - 99	39	33	14
100 - 249	50	46	18
250 - 499	66	64	32
500 -	82	77	41
Palvelut yhteensä	29	16	22
10 - 19	22	12	15
20 - 49	36	22	27
50 - 99	26	12	20
100 - 249	44	21	36
250 - 499	40	16	33
500 -	58	21	56

1) Sisältää myös kaivostoiminnan ja louhinnan (05–09) sekä sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollon ja jäähdytysliiketoiminnan (35), vesihuollon, viemäri- ja jätevesihuollon sekä jätehuollon ja muun ympäristön puhtaanapidon (36–39).

Taulukko 4. Prosessi-innovaatioiden yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä

	Prosessi- innovaatioita	Uusia valmistus- tai tuotanto- menetelmiä	Uusia toimitus- tai jakelu- menetelmiä	Uusia tukitoimintoja prosesseja varten
	%	%	%	%
Yhteensä	36	23	12	22
Teollisuus yhteensä¹	40	32	11	20
10 - 19	33	26	7	15
20 - 49	39	32	9	20
50 - 99	41	31	11	22
100 - 249	51	40	17	28
250 - 499	64	52	31	36
500 -	73	67	45	53
Palvelut yhteensä	32	15	13	23
10 - 19	25	11	11	17
20 - 49	39	18	14	31
50 - 99	26	10	14	17
100 - 249	48	28	19	33
250 - 499	44	29	15	37
500 -	56	26	22	49

1) Sisältää myös kaivostoiminnan ja louhinnan (05–09) sekä sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollon ja jäähdytysliiketoiminnan (35), vesihuollon, viemäri- ja jätevesihuollon sekä jätehuollon ja muun ympäristön puhtaanapidon (36–39).

Taulukko 5. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä

	Organisaatio- innovaatioita	Markkinointi- innovaatioita	Markkinointi- tai organisaatio- innovaatioita	Innovaatio- toimintaa, laaja määritelmä	Kaikkia osatekijöitä ¹
	%	%	%	%	%
Yhteensä	25	22	34	54	7
Teollisuus yhteensä²	22	22	32	57	7
10 - 19	13	15	21	45	4
20 - 49	19	23	33	59	5
50 - 99	29	26	40	64	8
100 - 249	37	30	47	72	9
250 - 499	51	39	55	88	24
500 -	79	64	83	96	50
Palvelut yhteensä	28	21	35	50	6
10 - 19	18	17	26	42	5
20 - 49	35	25	43	55	7
50 - 99	28	20	36	48	3
100 - 249	51	31	56	73	11
250 - 499	45	36	54	66	18
500 -	59	34	67	79	25

1) Yrityksellä sekä tuote- että prosessi-innovaatioita ja näihin liittyneitä hankkeita sekä markkinointi- ja organisaatioinnovaatioita.

2) Sisältää myös kaivostoiminnan ja louhinnan (05–09) sekä sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollon ja jäähdytysliiketoiminnan (35), vesihuollon, viemäri- ja jätevesihuollon sekä jätehuollon ja muun ympäristön puhtaanapidon (36–39).

Taulukko 6. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys toimialan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä

	TOL 2008	Organisaatio- innovaatioita	Markkinointi- innovaatioita	Markkinointi- tai organisaatio- innovaatioita	Innovaatio- toimintaa, laaja määritelmä	Kaikkia osatekijöitä ³
		%	%	%	%	%
Yhteensä		25	22	34	54	7
Teollisuus yhteensä		22	22	32	57	7
Kaivostoiminta ja louhinta	05-09	12	7	13	19	0
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	10-11	25	40	48	67	14
Tekstiilien valmistus	13	22	21	27	62	2
Vaatteiden valmistus	14	13	36	46	65	2
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	15	14	14	18	42	10
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	16	9	19	20	46	4
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	17	27	33	43	66	9
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	18	20	15	27	48	1
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus ¹	19-21	35	28	44	87	11
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	22	35	21	40	75	13
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	23	12	15	19	41	6
Metallien jalostus	24	30	25	35	63	16
Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	25	19	15	27	54	3
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	26	37	49	59	79	22
Sähkölaitteiden valmistus	27	36	35	45	59	14
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	28	29	27	39	66	11
Moottoriajoneuvojen, perä- ja puoliperävaunujen valmistus	29	16	8	22	57	1
Muiden kulkuneuvojen valmistus	30	24	18	26	58	12
Huonekalujen valmistus	31	15	25	31	53	3
Muu valmistus	32	26	36	43	69	17
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	33	11	14	16	40	4
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	35	26	12	27	47	3
Veden otto, puhdistus ja jakelu	36	19	16	29	39	5
Viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ²	37-39	8	11	15	55	4
Palvelut yhteensä		28	21	35	50	6
Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvot ja -pyörät)	46	31	29	42	55	7
Kuljetus ja varastointi	49-52	7	5	10	21	2
Posti- ja kuriiritoiminta	53	32	32	43	51	6
Kustannustoiminta	58	14	9	17	29	2
Televiestintä	61	47	46	66	70	14
Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	62	54	30	59	80	17
Tietopalvelutoiminta	63	46	46	61	66	9
Rahoituspalvelut	64	28	24	34	51	3
Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta	65	28	33	44	53	12
Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	66	27	7	30	50	3
Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	71	28	16	36	58	7

1) Sisältää myös kocsin ja jalostettujen öljytuotteiden sekä lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistuksen.

2) Sisältää jätehuollon sekä materiaalien kierrätyksen ja maaperän ja vesistöjen kunnostuksen sekä muut ympäristöhuoltopalvelut.

3) Yrityksellä sekä tuote- että prosessi-innovaatioita ja näihin liittyneitä hankkeita sekä markkinointi- ja organisaatioinnovaatioita.

Taulukko 7. Organisaatioinnovaatioiden yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä

	Organisaatio- innovaatioita	Uudet liiketoiminta- käytännöt	Uudet menettelyt vastuiden ja pääöksenteon organisoimiseksi	Uudet tavat organisoida ulkoiset suhteet
	%	%	%	%
Yhteensä	25	19	18	10
Teollisuus yhteensä¹	22	17	16	9
10 - 19	13	9	9	6
20 - 49	19	14	13	8
50 - 99	29	23	20	7
100 - 249	37	25	25	15
250 - 499	51	35	42	22
500 -	79	73	65	41
Palvelut yhteensä	28	20	21	10
10 - 19	18	13	14	6
20 - 49	35	25	25	12
50 - 99	28	20	23	9
100 - 249	51	40	44	20
250 - 499	45	37	41	19
500 -	59	46	50	35

1) Sisältää myös kaivostoiminnan ja louhinnan (05–09) sekä sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollon ja jäähdytysliiketoiminnan (35), vesihuollon, viemäri- ja jätevesihuollon sekä jätehuollon ja muun ympäristön puhtaanapidon (36–39).

Taulukko 8. Markkinointi-innovaatioiden yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2006–2008, osuus yrityksistä

	Markkinointi- innovaatioita	Muutokset muotoilussa (design) tai pakkauksissa	Uudet menettelyt myynnin- edistämässä	Uudet menetelmät tuote- sijoittelussa ja myynti- kanavissa	Uudet menetelmät hinnoittelussa
	%	%	%	%	%
Yhteensä	22	9	14	6	11
Teollisuus yhteensä¹	22	10	14	5	9
10 - 19	15	4	10	2	8
20 - 49	23	12	14	4	7
50 - 99	26	13	15	8	6
100 - 249	30	14	17	7	12
250 - 499	39	18	24	12	13
500 -	64	44	44	30	35
Palvelut yhteensä	21	7	14	7	13
10 - 19	17	6	12	6	9
20 - 49	25	8	18	8	16
50 - 99	20	7	12	7	12
100 - 249	31	7	18	12	20
250 - 499	36	7	18	14	22
500 -	34	9	19	12	21

1) Sisältää myös kaivostoiminnan ja louhinnan (05–09) sekä sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollon ja jäähdytysliiketoiminnan (35), vesihuollon, viemäri- ja jätevesihuollon sekä jätehuollon ja muun ympäristön puhtaanapidon (36–39).

Laatuseroste: Innovaatiotoiminta 2008

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tilaston tietosisältö ja käyttötarkoitus

Tilasto sisältää tietoja tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvän innovaatiotoiminnan yleisyydestä yrityksissä ja ko. innovaatiotoiminnan luonteesta (kuten innovaatioyhteistyö ja innovaatiotoiminnan tavoitteet ja tietolähteet) sekä tietoja markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden käyttöönoton yleisyydestä (ml. niiden tavoitteet). Innovaatiotoiminnan laajuutta ja luonnetta kuvataan muun muassa yritysten suuruusluokan ja toimialan mukaan. Tiedot on kerätty vähintään kymmenen henkilöä työllistävilta yrityksiltä.

Innovaatiotutkimus 2008 on osa Eurostatin koordinoimaa EU:n jäsenmaiden yhteishanketta, Community Innovation Survey (CIS2008).

Tietoja käyttävät muun muassa viranomaiset ja tutkijat niin innovaatiotoiminnan laajuuden ja luonteen analysoinnissa kuin innovaatiopolitiikan taustamateriaalina. Tietoja käytetään sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

1.2 Keskeiset käsitteet, käytetyt luokitukset, tiedonantajat sekä tietojen kerääjä

Innovaatiotutkimuksen keskeisiä käsitteitä ovat innovaatio ja innovaatiotoiminta. Innovaatio on yrityksen markkinoille tuoma uusi tai olennaisesti parannettu tuote (tavara tai palvelu). Innovaatioita ovat myös yrityksen käyttöönottamien uudet tai olennaisesti parannetut prosessit, kuten tuotantomenetelmät, logistiikkajärjestelmät ja jakelumenetelmät. Innovaatiotoiminnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, jotka tuottavat tai joiden tavoitteena on tuottaa uusia tai parannettuja tuotteita tai prosesseja eli innovaatioita. Innovaatiotoimintaa harjoittaneiksi yrityksiksi on laskettu innovaatioita tehneiden yritysten lisäksi ne, joilla on ollut innovaatioiden kehittämiseen tähtäviä, joko edelleen tarkastelujakson jälkeen jatkuneita tai jo tarkastelujaksolla keskeytyneitä projekteja.

Innovaatiotutkimuksen innovaatiokäsite on laajennettu kattamaan tuote- ja prosessi-innovaatioiden lisäksi myös markkinointi- ja organisaatioinnovaatiot. Niillä tarkoitetaan yrityksen käyttöönottamia uusia markkinointi- ja organisatorisia menetelmiä, joita yritys ei ole aiemmin käyttänyt tai jotka olennaisesti eroavat yrityksen aiemmin käyttämistä menetelmistä. Organisaatioinnovaatio on uuden organisatorisen menetelmän käyttöönotto yrityksen liiketoimintakäytännöissä (ml. tiedonhallinta), työorganisaatiossa tai ulkoisissa suhteissa. Markkinointi-innovaatio taas edellyttää olennaisia muutoksia tuotteen muotoilussa (design) tai pakkauksessa, tuotesijoittelussa, myynninedistämisessä tai hinnoittelussa.

Tilastossa tarkastellaan tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvän innovaatiotoiminnan harjoittamisen lisäksi näin ollen myös laajan määritelmän mukaista innovaatiotoimintaa harjoittaneiden yritysten osuutta. Tähän lasketaan mukaan yritykset, jotka ovat tarkasteluajanjakson aikana eli viimeksi kuluneen kolmen vuoden aikana tuoneet markkinoille tuoteinnovaation tai jotka ovat ottaneet käyttöönsä prosessi-innovaation tai joilla on ollut näihin tähtäävää toimintaa tai jotka ovat ottaneet käyttöönsä organisaatio- tai markkinointi-innovaation tai -innovaatioita.

Keskeiset käsitteet perustuvat OECD:n ja Eurostatin määritelmiin.

Toimialajaottelu perustuu Tilastokeskuksen luokitukseen Toimialaluokitus TOL 2008 (Tilastokeskus, Käsikirjoja 4, Helsinki 2008).

Innovaatiotutkimuksen kohteena on aina kolmen vuoden ajanjakso; tutkimuksen kvalitatiiviset tiedot kerätään kattaen koko kolmen vuoden periodi, mutta tutkimuksen kvantitatiiviset tiedot (kuten tuoteinnovaatioiden liikevaihto-osuus) kysytään ainoastaan periodin viimeisimmältä vuodelta eli tutkimuksen tilastovuodelta. Nyt tutkimuksen kohteena oli yritysten innovaatiotoiminta vuosina 2006–2008.

Tilastoyksikkö on yritys, joissakin tapauksissa konserni tai konsernin Suomessa toimiva osa. Tietojen kerääjä on Tilastokeskus.

1.3 Lait ja asetukset

Tilaston tuotanto perustuu tilastolakiin (280/2004). Euroopan Unionin asetukset edellyttävät osaltaan kyseessä olevien tietojen keruuta (Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (No 1608/2003/EC) ja EU:n komission implementointiasetus (No 1450/2004)).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tutkimuksen perusjoukko oli vähintään kymmenen henkilön yritykset seuraavilta toimialoilta (Toimialaluokitus TOL 2008):

- Kaivostoiminta ja louhinta (B 05–09)
- Teollisuus (C 10–33)
- Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta (D 35)
- Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito (E 36–39)
- Tukkukauppa, pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa (46)
- Kuljetus ja varastointi (H 49–53)
- Kustannustoiminta (58)
- Televiestintä (61)
- Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta (62)
- Tietopalvelutoiminta (63)
- Rahoitus- ja vakuutustoiminta (64–66)
- Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi (71)

Otantakehikkona käytettiin Tilastokeskuksen yritysrekisteriin perustuvaa tietokantaa. Tutkimukseen sisällytettiin kaikki otantakehikon vähintään 250 henkilöä työllistävät yritykset. Alle 250 henkilön yrityksistä tehtiin ositettu yksinkertainen satunnaisotanta, jonka ositteina olivat yrityksen henkilöstön suuruusluokka ja toimiala sekä suuralue (NUTS 2).

Tutkimuksen tiedot kerättiin Eurostatin kehittämän mallin mukaan laaditulla lomakkeella. Pääasiallisin tietojen toimitustapa oli sähköinen lomake, jonka lisäksi yritysten oli mahdollista antaa vastauksensa myös paperilomakkeella. Kyselyn vastausprosentti oli 74.

Tietoja tarkistettiin ja korjattiin pyytämällä lisätietoja yrityksistä ja vertaamalla aineistoa yritysten tutkimus- ja kehittämistoimintatilastoon sekä Tilastokeskuksen muihin yritystilastoihin.

Kyselyn tiedot korotettiin otososion osalta perusjoukon tasolle otoskehikon yritysten lukumäärän ja vastanneiden yritysten lukumäärän suhteella. Konsernien sekä yritysten, joiden osuus toimialan vastanneiden liikevaihdosta oli yli puolet, kerroin sai arvon yksi.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Innovaatio ja innovaatiotoiminta on mahdollista määritellä vain yleisellä tasolla. Koska innovaatiotutkimus perustuu yrityksen omaan tulkintaan annetuista määritelmistä, otantavirheen ohella mittausvirheen mahdollisuus on olemassa. Mahdollisen mittausvirheen laajuudesta ei kuitenkaan voida antaa tarkkaa arviota.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tutkimuksen tulokset valmistuivat EU-regulaation määräajassa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tutkimuksen tulokset julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla; julkistus (sisältäen keskeiset tiedot innovaatiotoiminnan yleisyydestä) maaliskuu 2010, laajempi julkaiseminen (kaikki tulokset) alkukesä 2010. Lisäksi Eurostat julkaisee kansainvälisiä vertailuja.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tutkimuksen tiedot eivät ole sellaisenaan suoraan vertailukelpoisia aiempien innovaatiotutkimusten tulosten kanssa. Keskeisin syy tähän on toimialaluokituksen muuttuminen, minkä vuoksi toimialoittaiset tiedot eivät ole sellaisenaan kaikilta osin vertailukelpoisia edellisten tutkimusten tuloksiin. Lisäksi, esimerkiksi organisaatio-

ja markkinointi-innovaatioita koskevat kysymykset poikkeavat edelliskerran kysymyksistä, jolloin niitä tiedusteltiin yrityksiltä ensimmäistä kertaa.

Tuote- ja prosessi-innovaatioiden tavoitteista on tiedusteltu nyt ensimmäistä kertaa (aiemmin ko. innovaatioiden vaikutukset). Yhtälailla, ympäristöhyötyjä tuottavista innovaatioista ei ole aiemmin kerätty tietoa.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Käytetyt määritelmät ja rajaukset kuvataan tilastotietojen ohessa ja näillä internetsivuilla.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tiede, teknologia ja tietoyhteiskunta 2010

Lisätietoja

Mervi Niemi (09) 1734 3263
Vastaava tilastojohtaja:
Leena Storgårds

tiede.teknologia@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-4380 (pdf)